

Αθήνα, 7 Ιουλίου 2023

Προς: κ. Θεόδωρο Σκυλακάκη, Υπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας
Κοινοποίηση: κα. Αλεξάνδρα Σδούκου, Υφυπουργό ΠΕΝ & κ. Νίκο Ταγαρά, Υφυπουργό ΠΕΝ

Θέμα: Ανάλυση νέας ηγεσίας Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

Εκ μέρους του Ελληνικού γραφείου της Greenpeace θα θέλαμε να ευχηθούμε σε εσάς και τους συνεργάτες καλή αρχή στην ανάληψη των νέων σας καθηκόντων στην ηγεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ο νέος σας ρόλος έρχεται σε μια κρίσιμη συγκυρία, καθώς αντιμετωπίζουμε σημαντικές προκλήσεις για την καταπολέμηση της κλιματικής κρίσης και τη μετάβαση σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον.

Η σημασία των επόμενων τεσσάρων ετών για την προσπάθεια επίτευξης του στόχου της μείωσης των καθαρών εκπομπών κατά 55% έως το 2030 θα είναι καθοριστική. Ο στόχος αυτός, όπως περιγράφεται στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το κλίμα, παρότι όχι αρκετά φιλόδοξος, απαιτεί ωστόσο συντονισμένες προσπάθειες από όλους τους τομείς και τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη μετάβαση σε μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών, διασφαλίζοντας παράλληλα μια δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς μετάβαση για όλους.

Ως Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατέχετε μια κρίσιμη θέση στην προώθηση πρωτοβουλιών πολιτικής για την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων μετριασμού, προσαρμογής και μείωσης των εκπομπών ΑτΘ. Ως εκ τούτου, είναι μείζον να δοθεί προτεραιότητα στην ανάπτυξη και την εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών που ευθυγραμμίζονται με τις διεθνείς δεσμεύσεις και τις βέλτιστες πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων ισχυρών ενεργειακών πολιτικών. Στο επίκεντρο αυτών των πολιτικών θα πρέπει να βρίσκεται η γρήγορη και κοινωνικά δίκαιη ανάπτυξη των ΑΠΕ που δεν θα αντιβαίνει στο πλαίσιο προστασίας του φυσικού κεφαλαίου της χώρας, η αποθήκευση, η βελτιστοποίηση του ηλεκτροδοτικού δικτύου, η εξοικονόμηση με έμφαση στον κτιριακό τομέα και η ενίσχυση του εκδημοκρατισμού της ενέργειας με τους πολίτες στο επίκεντρο.

Για την επίτευξη των στόχων του 2030, είναι ζωτικής σημασίας η ενίσχυση της συνεργασίας και της δέσμευσης με εκπροσώπους της βιομηχανίας, της επιστημονικής κοινότητας, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τους διεθνείς εταίρους αλλά και τους ίδιους τους πολίτες. Υπό αυτό το πρίσμα, θα θέλαμε **να εκφράσουμε την ανησυχία μας για την αναθεώρηση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)**, για το οποίο ως μέλος της Διυπουργικής Επιτροπής, δεν έχουμε λάβει κάποια σχετική ενημέρωση για το στάδιο στο οποίο βρίσκεται αυτή τη στιγμή η εκπόνησή του. Δεδομένου ότι το αναθεωρημένο ΕΣΕΚ θα έπρεπε να έχει κατατεθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως τις 30 Ιουνίου 2023 αφού έχει προηγηθεί διαδικασία επαρκούς και ευρείας δημόσιας διαβούλευσης, θα θέλαμε να μας ενημερώσετε σχετικά. Για ακόμη μια φορά¹ είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι **η διαμόρφωση του αναθεωρημένου ΕΣΕΚ θα πρέπει να βασιστεί στη βέλτιστη κοινωνική συμμετοχή και διαφάνεια**. Ευελπιστούμε ότι η εν λόγω διαδικασία θα λάβει χώρα υπό τις συνθήκες εκείνες που θα επιτρέψουν την ευρεία

¹ [Επιστολή Greenpeace & WWF για την επικείμενη αναθεώρηση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα](#)

δημόσια συμμετοχή και τον επαρκή χρόνο διαβούλευσης. Τον Δεκέμβριο 2022 αποστείλαμε στο Υπουργείο σας κοινή επιστολή με το WWF Ελλάς με ένα συγκεντρωτικό πλαίσιο προτάσεων αναφορικά με την αναθεώρηση του ΕΣΕΚ το οποίο μπορείτε να δείτε [εδώ](#).

Σε πρόσφατη δήλωσή σας², υπογραμμίσατε εύστοχα τη σημασία και τον επείγοντα χαρακτήρα των αρμοδιοτήτων που ανατέθηκαν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Γίνεται όντως αντιληπτό ότι δεν υπάρχει η *πολυτέλεια της αδράνειας* μεσούσης της κλιματικής και ενεργειακής κρίσης και με ορίζοντα την απανθρακοποίηση της ελληνικής οικονομίας.

Για τον παραπάνω λόγο, όπως αρκετές φορές στο παρελθόν έχουμε επισημάνει ως οργάνωση, η επέκταση της χρήσης ορυκτών καυσίμων με έμφαση το αέριο είναι μια αδιέξοδη και άκρως ζημιογόνα πολιτική για τους πολίτες της χώρας, το κλίμα και το φυσικό περιβάλλον. Αντιστοίχως, τα προγράμματα εξόρυξης υδρογονανθράκων που έχουν μαζικά εγκριθεί τα τελευταία χρόνια, με συμβάσεις για υπεράκτιες έρευνες και εξορύξεις στο Ιόνιο και την Κρήτη, αποτελούν ηχηρή παραφωνία στη στόχευση για μηδενικές εκπομπές πριν το 2045 που πρέπει να έχει η Ελλάδα.

Σημειωτέον πως ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας (IEA) σε πρόσφατη [έκθεσή](#) του (σελ.31) για την ενεργειακή πολιτική της Ελλάδας τονίζει, μεταξύ άλλων, ότι *“η συνεχιζόμενη εξάρτηση από το φυσικό αέριο μπορεί να θεωρηθεί ασυμβίβαστη με την πολιτική της χώρας για το κλίμα- οι επενδύσεις για την επέκταση του εθνικού δικτύου φυσικού αερίου θα ήταν καλύτερο να κατευθυνθούν στην ενεργειακή απόδοση, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την αποθήκευση. Η κυβέρνηση πρέπει να επανεξετάσει και να εξορθολογήσει τον ρόλο του φυσικού αερίου στον ενεργειακό της σχεδιασμό και τις πολιτικές για να αποφύγει ζημιογόνες επενδύσεις (stranded assets)”*.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, **σας καλούμε να αναθεωρήσετε την πολιτική του Υπουργείου που αφορά στην επέκταση υποδομών αερίου** (εξόρυξη, παραγωγή, μεταφορά, ηλεκτροπαραγωγή και θέρμανση στον κτιριακό τομέα) **με την εκπόνηση σχεδίου για τη σταδιακή κατάργηση του από το ενεργειακό μίγμα**. Σύμφωνα με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) τον Μάιο 2023, στο πλαίσιο αξιολόγησης των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων και σταθερότητας³ *“η Ελλάδα εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα ορυκτά καύσιμα και απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την εντατικοποίηση της ενεργειακής μετάβασης. Η μείωση της συνολικής εξάρτησης της χώρας από τα ορυκτά καύσιμα αποτελεί ουσιαστικό μέρος της διασφάλισης της ασφάλειας του εφοδιασμού”*.

Ταυτόχρονα, **εμπροσθοβαρή μέτρα και η ανακατεύθυνση εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας** σε ενεργοβόρους τομείς της οικονομίας όπως τα κτίρια, οι μεταφορές και η βιομηχανία **οφείλουν να αποτελέσουν κεντρικό πυλώνα της πολιτικής του Υπουργείου σας** καθώς μπορούν να εξασφαλίσουν έναν πιο ικανοποιητικό ρυθμό απεξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα, να τονώσουν τον τομέα της εργασίας, να συμβάλλουν στον καθορισμό των απολύτως απαραίτητων έργων ΑΠΕ και αποθήκευσης και να ευνοήσουν τα νοικοκυριά με εξοικονόμηση χρημάτων. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι η ΕΕ στις συστάσεις της³ για τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και σταθερότητας αναφέρει χαρακτηριστικά ότι *“απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες για να επιτύχει η Ελλάδα τους στόχους της για την ενεργειακή απόδοση το 2030. Η Ελλάδα διαθέτει υψηλό ανεκμετάλλετο δυναμικό για εξοικονόμηση ενέργειας. Οι στόχοι της Ελλάδας για την πρωτογενή και την τελική κατανάλωση ενέργειας (PEC και FEC) θεωρήθηκαν μέτριας και χαμηλής φιλοδοξίας αντίστοιχα στην αξιολόγηση της Επιτροπής για το 2020”*.

² [Τελετή παράδοσης – παραλαβής Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας](#)

³ [2023 Country Report - Greece on the 2023 National Reform Programme of Greece and delivering a Council opinion on the 2023 Stability Programme of Greece](#)

Τέλος, σας καλούμε να δώσετε προτεραιότητα στην προστασία του φυσικού μας περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της διαφύλαξης οικολογικά ευαίσθητων περιοχών, όπως οι περιοχές Natura 2000. Η διασφάλιση ότι οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων διεξάγονται αποτελεσματικά και ότι η ανάπτυξη έργων στις περιοχές αυτές ελέγχεται και σέβεται τους στόχους διατήρησης είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και διατήρησης της βιοποικιλότητας. Στο ίδιο πνεύμα, η ολοκλήρωση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, Προεδρικών Διαταγμάτων και Σχεδίων Διαχείρισης για τις προστατευόμενες περιοχές της επικράτειας οφείλει να αποτελέσει κεντρική προτεραιότητα του Υπουργείου σας προκειμένου να προχωρήσει άμεσα και η ολοκλήρωση του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού για τις ΑΠΕ.

Σας ευχόμαστε καλή επιτυχία στο δύσκολο έργο που έχετε αναλάβει και παραμένουμε στη διάθεσή σας για την οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Κωστής Γριμάνης

Υπεύθυνος για θέματα κλίματος & ενέργειας | Greenpeace Greece

GREENPEACE

Κολωνού 78, Αθήνα, τηλ. 210 3806374 & 375, fax 210 3804008 www.greenpeace.gr